

POSTANOWIENIE

Dnia 1 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z wniosku A. N., B. N., K. N., W. N., W. N.

i Z. N.

przy uczestnictwie Miasta W. , A. N.

i A. N.

o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 1 grudnia 2016 r.,

na skutek skarg kasacyjnych wnioskodawców, uczestnika A. N. i uczestnika A. N.

od postanowienia Sądu Okręgowego w W.

z dnia 29 września 2015 r., sygn. akt V Ca (...),

1) odmawia przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej wnioskodawców i skargi kasacyjnej uczestnika A. N.;

2) odrzuca skargę kasacyjną A. N.;

3) zasądza na rzecz Miasta W. od uczestnika A. N. kwotę 600 zł (sześćset), od A. N. kwotę 600 zł (sześćset) i od wnioskodawców kwotę 600 zł (sześćset) tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w W. oddalił apelację wnioskodawców i uczestnika A. N. oraz apelację uczestnika A. N. w odniesieniu do żądania stwierdzenia zasiedzenia działek nr [x]7, [x]8/1 i [x]8/2 od postanowienia Sądu Rejonowego w W. z dnia 4 maja 2011 r.

Skargę kasacyjną od tego orzeczenia złożył uczestnik A. N., wnioskodawcy oraz uczestnik postępowania A. N..

Uczestnik A. N. w skardze kasacyjnej powołał podstawy przewidziane w art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania wskazał przyczynę objętą art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Za oczywistą zasadność skargi kasacyjnej przemawia, w jego ocenie, oddalenie jego apelacji, podczas gdy nie zaskarżył on orzeczenia sądu pierwszej instancji. Ponadto podniósł, że wbrew wykładni dokonanej przez Sąd Najwyższy, przyjął Sąd Okręgowy, iż A. N. jest posiadaczem zależnym.

Wnioskodawcy w skardze kasacyjnej powołali podstawy przewidziane w art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania wskazali przyczynę objętą art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Występowanie istotnego zagadnienia prawnego połączyli z koniecznością udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy wystąpienie przez właściciela nieruchomości z żądaniem wydania nieruchomości w ostatnim dniu terminu przedawnienia, wyczerpuje przesłanki nadużycia swojego prawa.

Uczestnik A. N. w skardze kasacyjnej powołał podstawy przewidziane w art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania wskazał oczywistą zasadność skargi. W jego ocenie nieprawidłowe jest stanowisko Sądu drugiej instancji, iż doszło do skutecznego przerwania biegu zasiedzenia, skoro w okolicznościach sprawy wytoczenie powództwa windykacyjnego w ostatnim dniu biegu zasiedzenia stanowi nadużycie prawa.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną uczestnik m. W. wniósł o odrzucenie skargi kasacyjnej A. N. oraz o nieprzyjęcie pozostałych skarg do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została jako nadzwyczajny środek prawny, służący od prawomocnych orzeczeń, którego celem jest ochrona interesu publicznego, polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Założenie to może być zrealizowane jedynie poprzez powołanie i uzasadnienie istnienia co najmniej jednej z przesłanek wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Nie jest rolą Sądu Najwyższego, nie będącego trzecią instancją sądową, korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej sprawie, nawet gdyby w rzeczywistości miały one miejsce. Zakres przeprowadzanego przez Sąd Najwyższy badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występuje istotne zagadnienie, zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, a zatem okoliczności przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 do 4 k.p.c. Nie podlegają natomiast badaniu podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Ugruntowane zostało w orzecznictwie zapatrywanie, że skarżący powinien wskazać przepisy prawne, na tle stosowania których wyłoniło się zagadnienie, sformułować je, podać argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen, a nadto motywację, że rozwiązanie go jest istotne nie tylko w rozpoznawanej sprawie, ale także dla praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, niepubl.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, niepubl.; z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006, nr 15-16, poz. 243; niepubl.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, niepubl.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r. I CSK 108/08, niepubl., z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11, niepubl.).

Dla wykazania oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymagane jest wykazanie przez skarżącego, drogą odrębnego wyводу, że bez wątpliwości doszło do uchybień i naruszeń przepisów prawa materialnego lub procesowego, gdy

jest pewne, że miały one wpływ na treść orzeczenia albo jeśli podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają skargę. Spełniające te wymagania naruszenie przepisów prawa powinno mieć postać kwalifikowaną, dostrzegalną bez potrzeby wnikliwej analizy prawnej i zagłębiania się w szczegóły sprawy. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC z 2004 r., nr 3, poz. 49; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP z 2004 r. nr 6, poz. 100; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.; 22 marca 2012 r., I PK 196/11 niepubl.; z dnia 7 września 2012 r., V CSK 529/11, niepubl.; z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, niepubl.). Nie spełnia przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania powołanie naruszenia konkretnego przepisu prawa, ale sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego rozstrzygnięcia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004, nr 13, poz. 230; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 38/06, niepubl.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.).

Zarówno wnioskodawcy, jak i uczestnik postępowania, w skargach kasacyjnych, choć powołując się na odmienne przesłanki przyjęcia skarg do rozpoznania, wskazują na tę samą problematykę, odnoszącą się do kwestii dopuszczalności stwierdzenia nadużycia prawa przez właściciela, który wytacza powództwo windykacyjne w ostatnim dniu biegu terminu zasiedzenia. Wskazany problem nie stanowi istotnego zagadnienia prawnego, z uwagi na brak cech istotności i nowości, ponieważ był przedmiotem wypowiedzi zarówno doktryny, jak Sądu Najwyższego (por. postanowienia z dnia 10 lipca 2014 r., I CSK 553/13; z dnia 10 lipca 2014 r., I CSK 553/13; z dnia 10 lipca 2014 r.,

I CSK 553/13 i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2008 r., IV CNP 12/08, niepublikowane). Stanowisko to przeważa w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Nie ma zatem podstaw do uznania, nie podają ich także skarżący, że powinno być zmienione. Ochrona prawa własności nie może doznawać ograniczenia, które nie wynika wprost z ustawy, zaś bieg terminu wymaganego do nabycia własności w drodze zasiedzenia nie podlega skróceniu ani przedłużeniu.

Analiza wniosku uczestnika A. N. i jego uzasadnienia na tle podstaw skargi kasacyjnej oraz motywów zaskarżonego wyroku, nie daje argumentów dla oceny, iż kwestionowane orzeczenie stanowi konsekwencję jaskrawych błędów w zakresie wykładni prawa, które współkształtowały jego treść.

W postępowaniu przed Sądem drugiej instancji nie doszło do nieważności postępowania, której przyczyny Sąd Najwyższy bierze pod rozagę z urzędu, stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej wnioskodawców oraz skargi kasacyjnej uczestnika A. N..

Skargę kasacyjną uczestnika A. N. należało odrzucić jako niedopuszczalną, z uwagi na brak legitymacji do jej wniesienia. Nie brał on udziału w postępowaniu apelacyjnym i nie było podstaw do wydania w odniesieniu do niego orzeczenia przez Sąd drugiej instancji. Nie był także uczestnikiem w poprzednim postępowaniu kasacyjnym, a zatem postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2014 r., I CSK 243/13 nie odnosiło się do niego i nie dotyczyło jego praw. Oznacza to zarazem, że zakwestionowane orzeczenie nie narusza jego interesu prawnego. Przyjęte zostało w orzecznictwie Sądu Najwyższego wiążące stanowisko (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2014 r., III CZP 88/13, OSNC 2014, nr 11, poz. 108), że pokrzywdzenie orzeczeniem (gravamen) jest przesłanką dopuszczalności środka zaskarżenia. Skarżący nie wskazał, że doszło do pokrzywdzenia go kwestionowanym postanowieniem Sądu Okręgowego. Odwoływanie się do ochrony interesu jego ojca A. N. nie stanowiło wypełnienia tego wymagania.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 3 i 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Orzeczenie o kosztach postępowania wynika z zasady przewidzianej w art. 520 § 3 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 i art. 398²⁰ k.p.c.

jw